

C-129/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. március 9.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luxemburg)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. február 27.

Felülvizsgálatot kérelmező fél, eredetileg felperes:

XI

Ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban, eredetileg alperes:

Caisse pour l'avenir des enfants

1 A jogvita tárgya és az alapul szolgáló tények

- 1 A felperes 2012. március 4-én – amely időpontban munkanélküli volt – ikreknek adott életet.
- 2 Miután 2012. szeptember 15-én és 2013. augusztus 1-jén határozott idejű szolgáltatási szerződést kötött az iskolai oktatás területén, 2014. szeptember 15-én határozatlan idejű szerződést kötött, továbbra is az iskolai oktatásban.
- 3 2015. március 11-én szülői szabadságot igényelt 2015. szeptember 15-től kezdődően.
- 4 2015. május 19-i határozatával a Caisse nationale des prestations familiales (családi ellátások nemzeti pénztára; később: Caisse pour l'avenir des enfants [a gyermekek jövőjéért alap], Luxemburg) lényegében azzal az indokkal utasította el a „teljes munkaidő után járó szülői szabadság” iránti kérelmét, hogy a gyermekek születésének időpontjában és a szülői szabadság kezdetét közvetlenül megelőző 12 hónap során nem rendelkezett munkavállalói jogállással.

- 5 2017. október 27-i ítéletével a Conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbíróági tanács, Luxemburg) megváltoztatta ezt a határozatot, és az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról 1995. december 14-én megkötött és az 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelvvel végrehajtott keretmegállapodás 1. szakasza és 2. szakasza 3. pontjának b) alpontja alapján megállapította, hogy valamely tagállami jogszabály csak kedvezőbb rendelkezéseket írhat elő, hátrányosabbakat nem, így a jelen esetben mellőzni kell a nemzeti jog azon rendelkezését, amely a gyermek születése napján munkaviszony fennállását írja elő.
- 6 A Conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbíróági tanács) úgy vélte, hogy a gyermekek születésének időpontjában munkaviszony fennállását előíró feltétel nem összeegyeztethető az egy évet meg nem haladó munkaviszony vagy az adott munkáltatónál töltött munkaviszony követelményével, mivel a jelen esetben a szülői szabadság kezdetét közvetlenül megelőző felső határon belül a feltétel teljesül, és a gyermekek születésének időpontjában a munkaviszony fennállását előíró további feltétel hatásaként a tizenkét hónapos előírt munkaviszony követelménye meghosszabbodik, és így a szülői szabadsághoz való jog igénybevételét az irányelv által előírnál nehezebbé teszi.
- 7 A fellebbezés folytán eljáró Conseil supérieur de la sécurité sociale (szociális biztonság felsőbb tanácsa) a 2018. december 17-i ítéletével hatályon kívül helyezte ezt a határozatot.
- 8 A Conseil supérieur de la sécurité sociale (szociális biztonság felsőbb tanácsa) úgy vélte, hogy mivel XI nem rendelkezett munkaszerződéssel az ikrek születésének időpontjában, a szülői szabadsághoz való joga nem nyílt meg az igényelt szabadság szándékozott kezdetét megelőző legalább egy évig, függetlenül egy esetleges későbbi, ugyanezen állami intézménynél fennálló munkaviszonytól.
- 9 A Conseil supérieur de la sécurité sociale (szociális biztonság felsőbb tanácsa) álláspontja szerint ugyanis a szülői szabadsághoz való jog nem tud „feléledni” kizárólag amiatt, hogy azt a szülőt, aki a gyermek születésének időpontjában nem minősült munkavállalónak, egy évig foglalkoztatták azon ötéves időszakban, amelynek során a szülői szabadság igényelhető.
- 10 A Conseil supérieur de la sécurité sociale (szociális biztonság felsőbb tanácsa) hozzátette, hogy nem kell vizsgálni az egyéves foglalkoztatási feltétel uniós jognak való megfelelését, mivel XI esetében nem nyílt meg a szülői szabadsághoz való jog.
- 11 XI ezen ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

2. A szóban forgó rendelkezések:

Az uniós jog

Az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról szóló, 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelv

12 A „Cél és hatály” címet viselő 1. szakasz a következőket mondja ki:

„1. Ez a megállapodás a dolgozó szülők szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását elősegítő minimumkövetelményeket rögzíti.

2. Ez a megállapodás minden olyan férfi és női munkavállalóra kiterjed, akik [helyesen: akik] az egyes tagállamokban hatályos jogszabályok, kollektív szerződések vagy gyakorlat által meghatározott munkaszerződéssel, illetve munkaviszonnyal rendelkeznek [helyesen: rendelkezik]”.

13 A „Szülői szabadság” című 2. szakasz a következőképpen rendelkezik:

„1. Ez a megállapodás a 2. cikk 2) pontjára [helyesen: a 2. szakasz 2. pontjára] figyelemmel gyermek születése, illetve örökbefogadása esetén egyéni jogot [helyesen: alanyi jogot] biztosít a férfi és a női munkavállalóknak szülői szabadság igénybevételére, hogy legalább három hónapon át gondozhassák gyermeküket, annak meghatározott életkoráig, de legfeljebb a gyermek 8 éves koráig. A tagállamok és/vagy a szociális partnerek határozzák meg a részletes szabályokat.

[...]

3. A tagállamokban a szülői szabadság igénybevételének feltételeit és az alkalmazás részletes szabályait jogszabályokban és/vagy kollektív szerződésben kell meghatározni az egyezmény [helyesen: a megállapodás] minimumkövetelményeinek tiszteletben tartásával. A tagállamok és/vagy a szociális partnerek különösen:

[...]

b) a szülői szabadságra való jogosultságot a munkaviszonyban töltött időhöz és/vagy az adott munkáltatónál munkaviszonyban töltött idő hosszához köthetik, mely idő azonban nem haladhatja meg az egy évet;

[...]”.

A nemzeti jog

A loi 12 février 1999 portant création d'un congé parental et d'un congé pour raisons familiales (a szülői szabadság és a családi okok miatt igénybe vehető szabadság létrehozásáról szóló, 1999. február 12-i törvény) által módosított Loi du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État (a köztisztviselők jogállásáról szóló, 1979. április 16-i törvény), a 2006. december 22-i törvény szerinti utolsó változatában

- 14 A 29 bis cikk a következőképpen rendelkezik:

„[...]”

Minden, a továbbiakban »szülőnek« nevezett személy igényelheti a szülői szabadságot, amennyiben

[...]

– a Luxemburgi Nagyhercegség területén található munkahelyen jogszerűen dolgozik a gyermek(ek) születésekor vagy örökbefogadásakor, továbbá a szülői szabadság kezdete előtt közvetlenül folyamatosan legalább tizenkét hónapig megszakítás nélkül, [...]

[...]”.

3. A felek álláspontja:

XI

- 15 XI először is azt rója fel a Conseil supérieur de la sécurité sociale-lal (a szociális biztonság felsőbb tanácsa) szemben, hogy a keretmegállapodás 1. szakaszából és 2. szakaszának 1. pontjából azt a következtetést vonta le, hogy a szülői szabadságot azok a munkavállalók vehetik igénybe, akik a szülői szabadság igénylésével érintett gyermek születésének időpontjában munkavállaló jogállással rendelkeznek. XI ellenben azt állítja, hogy a keretmegállapodás 1. szakasza nem követeli meg, hogy a munkavállalói jogállás fennálljon a gyermek születésének vagy örökbe fogadásának időpontjában.
- 16 Ezt követően XI azt rója fel a Conseil supérieur de la sécurité sociale-lal (a szociális biztonság felsőbb tanácsa) szemben, hogy megtagadta a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 29 bis cikke szülői szabadságról szóló keretmegállapodás 2. szakasza 3. pontja b) alpontjának való megfelelésének vizsgálatát, amely legfeljebb egyéves munkaviszonyt ír elő, és hogy ekként megtagadta ez utóbbi alkalmazását. XI ellenben úgy véli, hogy a 29 bis cikk a szülői szabadság megadását azon kettős feltételhez köti, hogy a gyermek születésének időpontjában munkaviszony álljon fenn, és a kérelem benyújtásának időpontjában az adott munkáltatónál rendelkezzen tizenkét hónapos

munkaviszonyban töltött időszakkal, figyelmen kívül hagyva a keretmegállapodás 2. szakasza 3. pontjának b) alpontját, amely úgy rendelkezik, hogy a tagállami jogalkotó az adott munkáltatónál legfeljebb egyéves munkaviszonyban töltött időszakot írhat elő.

- 17 XI hangsúlyozza, hogy a 29 bis cikkben előírt kettős feltétel magában foglal egy egyéves időszakot szükségszerűen meghaladó munkaviszonyt, amennyiben – mint a jelen esetben is – a megszakítás nélküli folyamatos jogszerű foglalkoztatás (első feltétel) nem esik egybe a gyermekek születésének időpontjával (második feltétel). A 29 bis cikk ennél fogva az adott munkáltatónál munkaviszonyban töltött idő vagy munkaviszonyban töltött idő kumulatív feltételét tartalmazza, amely meghaladja a 96/34/EK irányelvvel végrehajtott, a szülői szabadságról szóló, 1995. december 14-i keretmegállapodás 2. szakasza 3. pontjának b) alpontja által előírt, legfeljebb 12 hónapos, az adott munkáltatónál munkaviszonyban töltött idő vagy munkaviszonyban töltött idő feltételét.
- 18 XI azt kéri, hogy előzetes döntéshozatal céljából terjesszenek kérdést a Bíróság elé a köztisztviselők jogállásáról szóló, 1979. április 16-i módosított törvény 29 bis cikke és a keretmegállapodás összhangja tárgyában.

A Caisse pour l'avenir des enfants (a gyermekek jövőjéért alap)

- 19 A Caisse pour l'avenir des enfants (a gyermekek jövőjéért alap) azt állítja, hogy a kifogásolt törvény összhangban van az uniós joggal. A szülői szabadsághoz való jog a gyermek születésének vagy örökbefogadásának tényéből ered a munkavállaló szülő javára, aki részére azt meg kell adni, ha a szülői szabadság kezdetét megelőzően egyéves munkaviszony elkönnyvelhető a munkavállalónak.
- 20 A Caisse pour l'avenir des enfants (a gyermekek jövőjéért alap) a felülvizsgálati jogalapok és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elutasítását kéri azzal az indokkal, hogy a keretmegállapodás nem igényel értelmezést.

4. A Cour de cassation (semmitőszék, Luxemburg) értékelése

- 21 Felmerül a kérdés, hogy az irányelvnek a felülvizsgálati kérelemben említett szakaszai ellentétesek-e a köztisztviselők jogállásáról szóló, 1979. április 16-i törvény 29 bis cikkének alkalmazásával.
- 22 A jogalapok a jogvita megoldása szempontjából meghatározó uniós jog értelmezésének kérdését vetik fel, és e jog helyes alkalmazása nem annyira egyértelmű, hogy ne hagyna észszerű kételyt a kérdés eldöntésének módjával kapcsolatban, amely kérdés – hasonló esetben – még nem képezte előzetes döntéshozatali határozat tárgyát.
- 23 Az EUMSZ 267. cikk alapján tehát előzetes döntéshozatal céljából az alábbiak szerint megfogalmazott kérdést kell az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni.

5. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 24 A Cour de cassation (semmitőszék, Luxemburg) előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti elő:

A szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról szóló, 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelvvel (*Európai Közösségek Hivatalos Lapja*, L 145., 1996.06.19., 4. o.) végrehajtott, az UNICE, a CEEP és az ESZSZ általános iparági szervezetek által a szülői szabadságról 1995. december 14-én kötött keretmegállapodás 1. szakaszának 1. pontját, 1. szakaszának 2. pontját, 2. szakaszának 1. pontját és 2. szakasza 3. pontjának b) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés alkalmazása, mint a loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État (a köztisztviselők jogállásáról szóló, 1979. április 16-i módosított törvény) 2006. december 22-i törvény szerinti változatának (Mémorial, A, 2006., 242. sz., 4838. o.) 29 bis cikke, amely a szülői szabadság megadását azon kettős feltételhez köti, hogy a munkavállalót jogszerűen foglalkoztassák egy munkahelyen, és ennek alapján a munkavállaló rendelkezzen társadalombiztosítási jogviszonnyal egyrészt közvetlenül a szülői szabadság kezdete előtt folyamatosan, legalább tizenkét hónapig megszakítás nélkül, másrészt a gyermek(ek) születésének vagy örökbefogadásának időpontjában, e második feltételt pedig még akkor is tiszteletben kell tartani, ha a születésre vagy az örökbefogadásra a szülői szabadság kezdetét megelőzően több mint tizenkét hónappal került sor?